

LIETUVOS RESPUBLIKOS
UŽIMTUMO RĖMIMO ĮSTATYMO NR. X-694 1, 2, 3, 13, 23, 24, 26, 29, 32
STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 26¹, 34¹ STRAIPSNIAIS
IR PRIEDU
ĮSTATYMAS

2014 m. liepos 10 d. Nr. XII-999
Vilnius

1 straipsnis. 1 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 1 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Šis įstatymas taikomas:

1) Lietuvos Respublikos piliečiams ir Europos Sąjungos ar Europos laisvosios prekybos asociacijos valstybės narės piliečiams bei jų šeimos nariams, gyvenantiems Lietuvos Respublikoje arba kitoje Europos Sąjungos ar Europos laisvosios prekybos asociacijos valstybėje narėje, jeigu jų paskutinio darbdavio nuolatinė buveinė arba paskutinė individualios veiklos vykdymo vieta buvo Lietuvos Respublikoje;

2) leidimą gyventi Lietuvos Respublikoje turintiems užsieniečiams, kurie pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus atleidžiami nuo pareigos įsigyti leidimą dirbti Lietuvos Respublikoje;

3) darbdaviams, kurių nuolatinė buveinė yra Lietuvos Respublikoje, ir darbdaviams fiziniams asmenims, kurie yra nuolatiniai Lietuvos Respublikos gyventojai.“

2. Papildyti 1 straipsnį 3 dalimi:

„3. Šio įstatymo nuostatos dėl konsultavimo paslaugų teikimo taikomos ir užsieniečiams, kurie atvyksta į Lietuvos Respubliką dirbti sezoninių darbų.“

2 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 2 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Aktyvios darbo rinkos politikos priemonės** – šiuo įstatymu nustatytos priemonės, kuriomis siekiama padėti darbo ieškantiems asmenims padidinti jų užimtumo galimybes ir derinti darbo pasiūlą ir paklausą.

2. **Asmuo, turintis įsipareigojimų šeimai**, – asmuo, kurio užimtumo galimybes varžo šeiminės aplinkybės (vaikai iki 3 metų, sergantys ar neįgalūs šeimos nariai, kuriems

Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos sprendimu nustatyta nuolatinė slauga ar priežiūra).

3. **Bedarbis** – nedirbantis darbingo amžiaus darbingas asmuo, kuris nesimoko pagal bendrojo ugdymo programą ar pagal formaliojo profesinio mokymo programą arba nestudijuoja aukštojoje mokykloje pagal nuolatinės formos studijų programas ir yra įstatymų nustatyta tvarka įsiregistravęs teritorinėje darbo biržoje.

4. **Darbingas asmuo** – asmuo, pagal Lietuvos Respublikos darbo kodeksą turintis darbinį teisingumą ir veiksnumą, išskyrus asmenį, Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo nustatyta tvarka pripažintą nedarbingu.

5. **Darbingo amžiaus asmuo** – asmuo nuo 16 metų iki Lietuvos Respublikos valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo nustatyto senatvės pensijos amžiaus.

6. **Darbo paklausa** – laisvos darbo vietos, pareigos ir joms keliami reikalavimai.

7. **Darbo pasiūla** – darbo rinkoje esantys asmenys ir jų gebėjimai atlikti tam tikros profesijos, specialybės, kvalifikacijos darbą arba eiti tam tikras pareigas.

8. **Darbo rotacija** – laikinas darbuotojų pakeitimas darbo ieškančiais asmenimis.

9. **Ekonominių sunkumų patirianti įmonė** – įmonė, kurioje dėl objektyvių priežasčių sutrinka gamybos procesas, sumažėja atliekamų darbų ar teikiamų paslaugų apimtis ir dėl to jos darbuotojai dirba ne visą darbo laiką.

10. **Įdarbinimas subsidijuojant** – teritorinės darbo biržos siūsto asmens įdarbinimas negrąžintinai kompensuojant darbdaviui dalį šio asmens darbo užmokesčio išlaidų.

11. **Ilgalaikis bedarbis** – asmuo iki 25 metų, kurio nedarbo trukmė viršija 6 mėnesius, ir asmuo nuo 25 metų, kurio nedarbo trukmė viršija 12 mėnesių, skaičiuojant nuo įsiregistravimo teritorinėje darbo biržoje dienos.

12. **Laisva darbo vieta** – darbo vieta (pareigos), į kurią įdarbinti (eiti pareigas) darbdavys ieško tinkamo darbuotojo.

13. **Nedirbantis asmuo** – asmuo, kuris:

1) atitinka visas šias sąlygas: neturi darbo (darbo santykių ar jų esmę atitinkančių santykių), nesiverčia individualia veikla, neturi ūkininko statuso ar nėra ūkininko partneris, ar žemės ūkio veiklos subjektas;

2) be šios dalies 1 punkte nurodytų sąlygų, atitinka ir vieną ar daugiau šių sąlygų:

a) teikia žemės ūkio ir miškininkystės paslaugas pagal paslaugų kvitus;

b) yra individualios įmonės, mažosios bendrijos, tikrosios ūkinės bendrijos ar komanditinės ūkinės bendrijos, kurios laikinai nevykdo veiklos ir apie tai yra

informavusios Lietuvos Respublikos valstybinę mokesčių inspekciją centrinio mokesčių administratoriaus nustatyta tvarka, savininkas arba mažosios bendrijos narys ar tikrosios ūkinės bendrijos ar komanditinės ūkinės bendrijos tikrasis narys, arba Juridinių asmenų registre suteiktą likviduojamos ar bankrutuojančios individualios įmonės, mažosios bendrijos, tikrosios ūkinės bendrijos ar komanditinės ūkinės bendrijos statusą turinčios individualios įmonės savininkas ar mažosios bendrijos narys, ar tikrosios ūkinės bendrijos ar komanditinės ūkinės bendrijos tikrasis narys.

14. Psichologinė socialinė reabilitacija – kryptingai veikiančių psichologinių ir socialinių priemonių taikymas siekiant pakeisti priklausomo asmens mąstymą ir elgesį ir grąžinti jo gebėjimą gyventi visuomenėje.

15. Tinkamas darbas – darbas, turintis visus šiuos požymius:

1) atitinka darbo ieškančio asmens kvalifikaciją arba (ir) kompetenciją ir (ar) turimą darbo patirtį;

2) teritorinė darbo birža Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Vyriausybė) arba jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka nėra gavusi oficialios informacijos apie su asmens sveikata ar su kitomis aplinkybėmis susijusius apribojimus dirbti siūlomą darbą;

3) vykimo į darbovietę ir grįžimo iš jos miesto ir priemiestinio reguliaraus susisiekimo autobusais ir troleibusais ar keltais bei tolimojo reguliaraus susisiekimo traukiniais ir autobusais bendra trukmė neviršija 3 valandų, o neįgaliesiems ir turintiems įsipareigojimų šeimai asmenims – 2 valandų arba kelionės išlaidos neviršija Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyto dydžio.

16. Tinkamas darbuotojas – asmuo, įgijęs tam tikrą kvalifikaciją arba (ir) kompetenciją ir (ar) turintis reikiamą darbo patirtį ir atitinkantis nustatytus reikalavimus konkrečiam darbui atlikti (pareigoms eiti).

17. Užimtumo rėmimo politika – užimtumo rėmimo priemonių, darbo rinkos paslaugų, kitų ekonominių ir socialinių priemonių taikymas siekiant didinti darbo ieškančių asmenų užimtumą, mažinti nedarbą, švelninti neigiamas jo pasekmes.

18. Užimtumo rėmimo sistema – darbo ieškančių asmenų užimtumui remti taikomų teisinių, ekonominių, socialinių ir organizacinių priemonių visuma.

19. Vietinės užimtumo iniciatyvos – naujų darbo vietų steigimo bedarbiams įdarbinti projektai, padedantys sutelkti vietos bendruomenės ir socialinių partnerių pastangas didinti atskirų savivaldybių (seniūnijų) gyventojų užimtumą.“

3 straipsnis. 3 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 3 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Užimtumo rėmimo priemonės:

- 1) aktyvios darbo rinkos politikos priemonės;
- 2) užimtumo didinimo programos;
- 3) savanoriška praktika.“

4 straipsnis. 13 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 13 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„13 straipsnis. Darbo ieškančių asmenų registravimas ir apskaita

Teritorinės darbo biržos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka registruoja darbo ieškančius asmenis, tvarko darbo ieškančių asmenų ir dalyvaujančių aktyvios darbo rinkos politikos priemonėse asmenų apskaitą.“

5 straipsnis. 23 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 23 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„23 straipsnis. Bedarbių ir įspėtų apie atleidimą iš darbo darbingo amžiaus darbuotojų profesinis mokymas

1. Bedarbių ir įspėtų apie atleidimą iš darbo darbingo amžiaus darbuotojų profesinį mokymą reglamentuoja šis įstatymas ir Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatymas.

2. Bedarbių ir įspėtų apie atleidimą iš darbo darbingo amžiaus darbuotojų profesinio mokymo tikslas – padėti jiems įgyti ar tobulinti kvalifikaciją arba (ir) įgyti kompetencijų pagal formaliojo profesinio mokymo programas, įtrauktas į Studijų, mokymo programų ir kvalifikacijų registrą, ar neformaliojo profesinio mokymo programas, jeigu tai reikalinga norint įsidarbinti į laisvas darbo vietas, pradėti dirbti savarankiškai ar įspėtiems apie atleidimą iš darbo darbingo amžiaus darbuotojams pasilikti dirbti jų darbovietėse.

3. Bedarbių ir įspėtų apie atleidimą iš darbo darbingo amžiaus darbuotojų profesinis mokymas organizuojamas pagal trišalėje sutartyje numatytas sąlygas. Trišalė sutartis sudaroma tarp teritorinės darbo biržos, darbdavio, kuris įdarbins ar paliks darbuotoją jo darbovietėje, ir bedarbio ar įspėto apie atleidimą iš darbo darbingo amžiaus darbuotojo dėl bedarbio įdarbinimo į laisvą darbo vietą ar įspėto apie atleidimą iš darbo

darbingo amžiaus darbuotojo pasilikimo dirbti jo darbovietėje. Trišalėje sutartyje nustatoma:

1) kvalifikacija arba (ir) kompetencijos, kurias bedarbis ar įspėtas apie atleidimą iš darbo darbingo amžiaus darbuotojas turi įgyti ar tobulinti;

2) teritorinės darbo biržos skiriama lėšų suma profesiniam mokymui;

3) profesinio mokymo apmokėjimo tvarka;

4) darbo vieta, į kurią darbdavys įdarbins bedarbį ar įspėtą apie atleidimą iš darbo darbingo amžiaus darbuotoją arba kurioje įspėtą apie atleidimą iš darbo darbingo amžiaus darbuotoją paliks dirbti jo darbovietėje;

5) darbdavio įsipareigojimas įdarbinti į numatytą darbo vietą bedarbį ar įspėtą apie atleidimą iš darbo darbingo amžiaus darbuotoją arba įspėtą apie atleidimą iš darbo darbingo amžiaus darbuotoją palikti dirbti jo darbovietėje, nustatant viso darbo laiko režimą arba ne viso darbo laiko režimą, tačiau ne visa darbo diena (pamaina) turi būti ne trumpesnė už pusę darbo dienos (pamainos), o ne visa darbo savaitė – ne trumpesnė už 3 darbo dienas per savaitę, ne trumpesniame negu 6 mėnesių laikotarpiui;

6) bedarbio ar įspėto apie atleidimą iš darbo darbingo amžiaus darbuotojo įsipareigojimas įgyti ar patobulinti kvalifikaciją arba (ir) kompetenciją ir dirbti numatytoje darbo vietoje ne trumpesniame negu 6 mėnesių laikotarpiu;

7) galimybė perleisti trečiajam asmeniui trišalėje sutartyje įtvirtintų įsipareigojimų vykdymą, jeigu yra bedarbio ar įspėto apie atleidimą iš darbo darbingo amžiaus darbuotojo, darbo biržos, darbdavio ir trečiojo asmens rašytinis susitarimas;

8) sutarties keitimo ir kitos sąlygos.

4. Bedarbių profesinis mokymas taip pat gali būti organizuojamas pagal dvišalėje mokymo sutartyje numatytas sąlygas, siunčiant bedarbius mokytis pagal tas profesinio mokymo programas, kurias baigę jie galėtų įsidarbinti į Lietuvos darbo biržos atliktų darbo rinkos prognozių metu nustatytas būsimas darbo vietas, kurios nustatomos vadovaujantis Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintame Darbo rinkos stebėsenos sąlygų ir tvarkos apraše nustatyta tvarka, arba pradėti dirbti pačių bedarbių susirastose darbo vietose ar vykdyti individualią veiklą. Tarp teritorinės darbo biržos ir bedarbio sudaroma sutartis, kurioje nustatomos:

1) galimos pasirinkti kvalifikacijos arba (ir) kompetencijos, kurias bedarbis turi įgyti ar tobulinti;

2) teritorinės darbo biržos skiriama lėšų suma profesiniam mokymui;

3) profesinio mokymo apmokėjimo tvarka;

4) teritorinės darbo biržos įsipareigojimas ieškoti ir siūlyti bedarbiui tinkamą darbą pagal įgytą ar patobulintą kvalifikaciją arba (ir) kompetenciją viso darbo laiko režimu arba ne viso darbo laiko režimu, tačiau ne visa darbo diena (pamaina) turi būti ne trumpesnė už pusę darbo dienos (pamainos), o ne visa darbo savaitė – ne trumpesnė už 3 darbo dienas per savaitę, ne trumpesnį negu 6 mėnesių laikotarpį;

5) bedarbio įsipareigojimas įgyti ar patobulinti kvalifikaciją arba (ir) kompetenciją ir dirbti ne trumpiau negu 6 mėnesius teritorinės darbo biržos pasiūlytoje darbo vietoje arba paties susirastose darbo vietoje visą darbo laiką arba ne visą darbo laiką, tačiau ne visa darbo diena (pamaina) turi būti ne trumpesnė už pusę darbo dienos (pamainos), o ne visa darbo savaitė – ne trumpesnė už 3 darbo dienas per savaitę, arba vykdyti individualią veiklą ne mažiau kaip 15 dienų per mėnesį ne trumpiau negu 6 mėnesius;

6) sutarties keitimo ir kitos sąlygos.

5. Teritorinė darbo birža šio straipsnio 3 ir 4 dalyse nurodytų sutarčių pagrindu bedarbiui ar įspėtam apie atleidimą iš darbo darbingo amžiaus darbuotojui išduoda dokumentą, kuriuo įsipareigoja sumokėti bedarbio ar įspėto apie atleidimą iš darbo darbingo amžiaus darbuotojo pasirinktam profesinio mokymo teikėjui nurodytą pinigų sumą už suteiktą profesinį mokymą.

6. Bedarbių ir įspėtų apie atleidimą iš darbo darbingo amžiaus darbuotojų profesinis mokymas vykdomas profesinio mokymo teikėjo, kurį pasirenka pats bedarbis ar įspėtas apie atleidimą iš darbo darbingo amžiaus darbuotojas. Tarp pasirinkto profesinio mokymo teikėjo ir bedarbio ar įspėto apie atleidimą iš darbo darbingo amžiaus darbuotojo, vadovaujantis šio straipsnio 3 ir 4 dalyse nurodytomis sutartimis, sudaroma profesinio mokymo sutartis, kurioje nustatoma profesinio mokymo teikėjo įsipareigojimas mokyti bedarbį ar įspėtą apie atleidimą iš darbo darbingo amžiaus darbuotoją, bedarbio ar įspėto apie atleidimą iš darbo darbingo amžiaus darbuotojo įsipareigojimas mokytis pas profesinio mokymo teikėją ir kitos sąlygos. Profesinio mokymo teikėjas, su bedarbiu ar įspėtu apie atleidimą iš darbo darbingo amžiaus darbuotoju sudaręs šioje dalyje nurodytą sutartį, kas mėnesį teritorinei darbo biržai teikia informaciją apie bedarbio ar įspėto apie atleidimą iš darbo darbingo amžiaus darbuotojo mokymo programos lankomumą.

7. Profesinis mokymas pagal programas, kurios suteikia kvalifikaciją darbui pasitelkiant technologijas ir nėra įtrauktos į Studijų, mokymo programų ir kvalifikacijų registrą, gali būti organizuojamas ir kitose Europos Sąjungos valstybėse narėse pagal šių valstybių galiojančius teisės aktus, įgyvendinant projektus, finansuojamus iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų.

8. Bedarbio ar įspėto apie atleidimą iš darbo darbingo amžiaus darbuotojo profesinis mokymas gali būti finansuojamas iš šių šaltinių:

- 1) Užimtumo fondo lėšų;
- 2) valstybės biudžeto lėšų;
- 3) Europos Sąjungos struktūrinių fondų ir Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondo lėšų;
- 4) darbdavių lėšų;
- 5) kitų šaltinių.

9. Bedarbiui ar įspėtam apie atleidimą iš darbo darbingo amžiaus darbuotojui bendrai skiriama lėšų suma iš šio straipsnio 8 dalies 1, 2, 3 punktuose nurodytų šaltinių negali viršyti 6 Vyriausybės patvirtintos minimaliosios mėnesinės algos dydžių kvalifikacijai įgyti ir 3 Vyriausybės patvirtintos minimaliosios mėnesinės algos dydžių kvalifikacijai tobulinti ar kompetencijai įgyti. Į šias lėšas neįskaičiuojamos išlaidos, numatytos šio straipsnio 13 dalies 2, 3, 4 ir 5 punktuose. Lėšų nustatymo, skyrimo ir panaudojimo kontrolės tvarka, sutarčių ir dokumentų tipinės formos nustatomos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintame Aktyvios darbo rinkos politikos priemonių įgyvendinimo sąlygų ir tvarkos apraše.

10. Bedarbiams per visą profesinio mokymosi laikotarpį kartą per mėnesį mokama stipendija. Stipendija apskaičiuojama taip: 0,6 Vyriausybės patvirtintos minimaliosios mėnesinės algos padalijama iš to mėnesio profesinio mokymo valandų skaičiaus ir gautas rezultatas padauginamas iš lankytų valandų skaičiaus. Bedarbiui, kuriam priklauso nedarbo socialinio draudimo išmoka, jo pasirinkimu vietoj šioje dalyje nustatyta tvarka apskaičiuojamos mokymo stipendijos gali būti mokama nedarbo socialinio draudimo išmokos dydžio mokymo stipendija. Nedarbo socialinio draudimo išmokos dydžio mokymo stipendija apskaičiuojama vadovaujantis Lietuvos Respublikos nedarbo socialinio draudimo įstatymu. Pasibaigus nedarbo socialinio draudimo išmokos mokėjimo terminui, likusį profesinio mokymo laikotarpį bedarbiui mokama 0,5 Vyriausybės patvirtintos minimaliosios mėnesinės algos dydžio mokymo stipendija.

11. Bedarbiams ir įspėtiems apie atleidimą iš darbo darbingo amžiaus darbuotojams Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintame Aktyvios darbo rinkos politikos priemonių įgyvendinimo sąlygų ir tvarkos apraše nustatytais sąlygomis ir tvarka apmokamos:

1) važinėjantiems iš gyvenamosios vietos į profesinio mokymo vietą tolimojo ar (ir) vietinio (priemiestinio) susisiekimo maršrutiniu transportu, taip pat nuosavu transportu – kelionės į profesinio mokymo vietą ir atgal išlaidos;

2) apgyvendinimo išlaidos, kai vykstama į profesinio mokymo vietą ne dažniau kaip vieną kartą per darbo savaitę;

3) visos privalomojo sveikatos tikrinimo ir skiepavimo nuo užkrečiamųjų ligų, jeigu tai nustatyta darbuotojų saugą ir sveikatą darbe reglamentuojančiuose teisės aktuose, išlaidos.

12. Teritorinei darbo biržai jos patirtas šio straipsnio 13 dalyje nurodytas išlaidas privalo atlyginti bedarbis ar įspėtas apie atleidimą iš darbo darbingo amžiaus darbuotojas, be svarbių priežasčių nevykdantis šio straipsnio 3 ar 4 dalyje nurodytų sutarčių įsipareigojimų, taip pat darbdavys, be svarbių priežasčių nevykdantis šio straipsnio 3 dalyje nurodytos sutarties įsipareigojimų.

13. Atlyginamos šios su profesiniu mokymu susijusios teritorinės darbo biržos patirtos išlaidos:

- 1) profesinio mokymo paslaugų;
- 2) mokymo stipendijos mokėjimo;
- 3) kelionės į profesinio mokymo vietą ir atgal;
- 4) apgyvendinimo;
- 5) privalomojo sveikatos tikrinimo ir skiepavimo nuo užkrečiamųjų ligų.

14. Šio straipsnio 13 dalyje nurodytos išlaidos, kurių šio straipsnio 3 ar 4 dalyje nurodytas sutartis sudariusios šalys sutartyse nustatytais terminais neatlygino teritorinei darbo biržai, išieškomos įstatymų nustatyta tvarka.

15. Profesiniame mokyme dalyvavę bedarbiai ir įspėti apie atleidimą iš darbo darbingo amžiaus darbuotojai 6 mėnesius nuo profesinio mokymo nutraukimo dienos, nuo atsisakymo įsidarbinti ar pradėti individualią veiklą dienos arba nuo darbo sutarties ar individualios veiklos nutraukimo dienos, kai darbo sutartis ar individuali veikla buvo nutraukta per 6 mėnesius nuo įsidarbinimo ar veiklos pradžios dienos, jeigu tai buvo padaryta be svarbių priežasčių, negali būti registruojami bedarbiais teritorinėje darbo biržoje.

16. Šio straipsnio 12 ir 15 dalyse nurodytos svarbios priežastys nustatomos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintame Aktyvios darbo rinkos politikos priemonių įgyvendinimo sąlygų ir tvarkos apraše.

17. Bedarbių ir įspėtų apie atleidimą iš darbo darbingo amžiaus darbuotojų profesinis mokymas pagal šio straipsnio nuostatas pakartotinai gali būti organizuojamas ne anksčiau kaip po 3 metų baigus profesinio mokymo programą ir įgijus kvalifikaciją, ne anksčiau kaip po 1 metų įgijus kompetenciją, išskyrus atvejus, kai dėl sveikatos būklės asmuo negali dirbti pagal įgytą kvalifikaciją ar (ir) kompetenciją arba kai asmuo neturi teisės dirbti pagal įgytą kompetenciją neturėdamas teisės aktuose nurodyto kvalifikacijos pažymėjimo.“

6 straipsnis. 24 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 24 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„24 straipsnis. Remiamasis įdarbinimas

1. Remiamojo įdarbinimo priemonės:

- 1) įdarbinimas subsidijuojant;
- 2) darbo įgūdžių įgijimo rėmimas;
- 3) darbo įgūdžių įgijimo sutartis;
- 4) darbo rotacija;
- 5) viešieji darbai.

2. Įgyvendinant šio straipsnio 1 dalies 1, 2 ir 4 punktuose nurodytas priemones, darbdaviams, įdarbinusiems teritorinės darbo biržos siūstus asmenis, mokama subsidija darbo užmokesčiui, nurodytam įdarbinto asmens darbo sutartyje, ir nuo šio darbo užmokesčio apskaičiuotoms draudėjo privalomojo valstybinio socialinio draudimo įmokoms iš dalies kompensuoti (toliau – subsidija darbo užmokesčiui). Jeigu įdarbinto asmens darbo sutartis sudaryta ne visam darbo laikui arba jis dirbo ne visą mėnesio darbo laiką, subsidijos darbo užmokesčiui dydis skaičiuojamas už faktiškai dirbtą laiką pagal apskaičiuotą ar darbo sutartyje nustatytą valandinį atlygį. Subsidijos darbo užmokesčiui dydis negali viršyti 2 Vyriausybės patvirtintos minimaliosios mėnesinės algos dydžių. Subsidijos darbo užmokesčiui dydis, kai įdarbinami šio įstatymo 4 straipsnio 1 dalyje nurodyti asmenys, apskaičiuojamas procentais nuo įdarbinto asmens darbo užmokesčio ir nuo šio darbo užmokesčio apskaičiuotų draudėjo privalomojo valstybinio socialinio draudimo įmokų lėšų:

- 1) 75 procentai apskaičiuotų lėšų, kai įdarbinami asmenys, nurodyti šio įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 1 punkte;
- 2) 60 procentų apskaičiuotų lėšų, kai įdarbinami asmenys, nurodyti šio įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 2 punkte;

3) 50 procentų apskaičiuotų lėšų, kai įdarbinami asmenys, nurodyti šio įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 3–15 punktuose, ir įspėti apie atleidimą iš darbo darbingo amžiaus darbuotojai.

3. Darbo ieškantiems asmenims vienu metu gali būti taikoma tik viena iš šio straipsnio 1 dalyje nurodytų remiamojo įdarbinimo priemonių.

4. Darbdaviai, kurie, baigus įgyvendinti šio straipsnio 1 dalies 1, 2 ir 4 punktuose nurodytas remiamojo įdarbinimo priemones ir mokėti subsidiją darbo užmokesčiui, per 6 mėnesius atleido bent vieną iš teritorinės darbo biržos siūstų asmenų, išskyrus asmenis, atleistus Lietuvos Respublikos darbo kodekso 127 straipsnio 1 ir 2 dalyse ir 136 straipsnyje nustatytais atleidimo pagrindais, pakartotinai dalyvauti remiamojo įdarbinimo priemonėse gali ne anksčiau kaip po 12 mėnesių baigus mokėti subsidiją darbo užmokesčiui įgyvendinant ankstesnę priemonę.“

7 straipsnis. 26 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 26 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Darbo įgūdžių įgijimo rėmimas tiesiogiai darbo vietoje trūkstantiems darbo įgūdžiams įgyti organizuojamas įdarbinant asmenis:

- 1) nurodytus šio įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 5 punkte;
- 2) nurodytus šio įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 6 ir 10 punktuose, registruotus bedarbiais teritorinėje darbo biržoje ir turinčius kvalifikaciją;
- 3) po profesinės rehabilitacijos;
- 4) įspėtus apie atleidimą iš darbo darbingo amžiaus darbuotojus.“

2. Pakeisti 26 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Kai darbdavio paskirti atsakingi asmenys darbo įgūdžių įgijimui organizuoti skiria daugiau kaip 20 procentų savo darbo laiko, darbdaviams gali būti iš dalies kompensuojamos darbo įgūdžių įgijimo tiesiogiai darbo vietoje organizavimo išlaidos, kurios sudaro:

1) ne daugiau kaip 20 procentų visos mokamos subsidijos darbo užmokesčiui už įdarbintus asmenis iki 29 metų, jei darbdavio paskirti atsakingi asmenys yra nurodyti šio įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 7 punkte;

2) ne daugiau kaip 10 procentų visos mokamos subsidijos darbo užmokesčiui už įdarbintus asmenis kitais atvejais, negu nurodyti šios dalies 1 punkte.“

8 straipsnis. Įstatymo papildymas 26¹ straipsniu

Papildyti Įstatymą 26¹ straipsniu:

„26¹ straipsnis. Darbo įgūdžių įgijimo sutartis

1. Šio įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 15 punkte nurodytą teritorinėje darbo biržoje registruotų asmenų iniciatyva darbo įgūdžiai gali būti įgyjami pagal dvišalę darbo įgūdžių įgijimo sutartį. Darbo įgūdžių įgijimo sutartyje nurodoma:

- 1) sutarties šalys – teritorinėje darbo biržoje įregistruotas šio įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 15 punkte nurodytas asmuo ir darbo įgūdžių įgyti padedantis darbdavys;
- 2) sutarties terminas, kuris negali būti ilgesnis kaip 4 mėnesiai nuo sutarties įsigaliojimo;
- 3) teritorinėje darbo biržoje registruoto asmens įsipareigojimas dalyvauti darbo įgūdžių įgijimo priemonėje;
- 4) darbdavio įsipareigojimas sudaryti sąlygas ir suteikti priemones darbo įgūdžiams įgyti bei užtikrinti darbo įgūdžius įgyjančio asmens saugą ir sveikatą;
- 5) darbo vieta, kurioje bus įgyjami darbo įgūdžiai;
- 6) įgyjami darbo įgūdžiai;
- 7) sąlygos, susijusios su asmens, kuris įgis darbo įgūdžių, saugos ir sveikatos užtikrinimu įgyjant darbo įgūdžius;
- 8) kitos sąlygos.

2. Darbo įgūdžių įgijimo sutarčių skaičius įmonėje, įstaigoje, organizacijoje negali viršyti 10 procentų visų įmonės, įstaigos, organizacijos darbo vietų (pareigų) skaičiaus, o darbdavys, kuris yra fizinis asmuo, negali vienu metu būti sudaręs daugiau negu vieną dvišalę darbo įgūdžių įgijimo sutartį. Darbo įgūdžius įgyjančio asmens sudarytos darbo įgūdžių įgijimo sutarties terminas arba bendras jo sudarytų darbo įgūdžių įgijimo sutarčių terminas negali būti ilgesnis kaip 4 mėnesiai per kalendorinius metus. Asmuo su tuo pačiu darbdaviu darbo įgūdžių įgijimo sutartį dėl kitokio pobūdžio darbo įgūdžių įgijimo gali sudaryti ne daugiau kaip du kartus. Darbo įgūdžių įgijimo sutartis negali būti sudaroma su juridiniais asmenimis, kurie per paskutinius 12 mėnesių nutraukė darbo sutartis su daugiau negu dešimtadaliu darbuotojų.

3. Darbo įgūdžių įgijimo sutartis gali būti laikoma galiojančia tik tuo atveju, kai asmuo, kuris įgyja darbo įgūdžių, ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo sutarties sudarymo Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka apie tai informuoja teritorinę darbo biržą.

4. Jaunesni kaip 18 metų asmenys turi teisę sudaryti darbo įgūdžių įgijimo sutartis, jeigu tam neprieštaruoja vaiko atstovas pagal įstatymą.“

9 straipsnis. 29 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 29 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„29 straipsnis. Parama darbo vietoms steigti

1. Darbo vietoms steigti yra teikiama parama:

- 1) darbo vietų steigimo (pritaikymo) subsidijavimas;
- 2) vietinių užimtumo iniciatyvų projektų įgyvendinimas;
- 3) savarankiško užimtumo rėmimas.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyta parama teikiama darbdaviams šio įstatymo 30, 31 ir 32 straipsniuose nurodytais atvejais ir nustatyta tvarka, mokant darbdaviams subsidiją darbo vietoms steigti (pritaikyti). Subsidijos darbo vietoms steigti (pritaikyti) dydis vienai darbo vietai negali viršyti 40 Vyriausybės patvirtintos minimaliosios mėnesinės algos dydžių sumos. Šis dydis taikomas tais atvejais, kai numatoma įsteigti darbo vietas ir įdarbinti šio įstatymo 30, 31 ir 32 straipsniuose nurodytus asmenis, nustatant jiems Lietuvos Respublikos darbo kodekso 144 straipsnio 1 dalyje arba 145 straipsnyje numatytą savaitės darbo laiko trukmę. Darbdaviai privalo apmokėti ne mažiau kaip 35 procentus, išskyrus atvejus, kai įdarbinami neįgalieji (už kiekvieną neįgalų darbuotoją, kuriam nustatytas sunkus neįgalumo lygis ar neviršijantis 25 procentų darbingumo lygis (iki 2005 m. liepos 1 d. – I grupės invalidą), – 20 procentų; už neįgalų darbuotoją, kuriam nustatytas vidutinis neįgalumo lygis ar 30–40 procentų darbingumo lygis (iki 2005 m. liepos 1 d. – II grupės invalidą), – 30 procentų), darbo vietoms įsteigti (pritaikyti) reikalingų išlaidų ir įsteigtą (pritaikytą) darbo vietą išlaikyti ne mažiau kaip 36 mėnesius nuo teritorinių darbo biržų siūstų asmenų įdarbinimo. Darbdavys savo sprendimu gali nustatyti didesnę, negu nurodyta šioje dalyje, nuosavų lėšų dalį, skiriamą darbo vietoms įsteigti (pritaikyti) reikalingoms išlaidoms apmokėti. Numatant įsteigti darbo vietas ir įdarbinti šio įstatymo 30, 31 ir 32 straipsniuose nurodytus asmenis nustatant jiems ne visą darbo dieną arba ne visą darbo savaitę, kaip tai nurodyta Lietuvos Respublikos darbo kodekso 146 straipsnyje, išskyrus šio įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 1, 2 ir 3 punktuose nurodytų asmenų, kurie dėl sveikatos būklės gali dirbti ne visą darbo dieną ar ne visą darbo savaitę, įdarbinimo atvejus, subsidijos dydis mažinamas proporcingai, atsižvelgiant į numatomą dirbti darbo laiką (valandas). Panaikinę įsteigtą (pritaikytą)

darbo vietą, subsidijos gavėjai turi, išskyrus šio įstatymo 32 straipsnio 3 dalies 1 ir 2 punktuose nurodytų asmenų mirties atvejus, teritorinei darbo biržai grąžinti:

1) visą subsidiją, kai darbo vieta panaikinama per 12 mėnesių laikotarpį nuo jos įsteigimo (pritaikymo);

2) 80 procentų subsidijos, kai darbo vieta panaikinama 13–24 mėnesį nuo jos įsteigimo (pritaikymo);

3) 50 procentų subsidijos, kai darbo vieta panaikinama 25–36 mėnesį nuo jos įsteigimo (pritaikymo).

3. Darbo vietai steigti (pritaikyti) ir bedarbiui įdarbinti vienu metu gali būti taikomas tik vienas iš šio straipsnio 1 dalyje nurodytų paramos būdų. Darbdavys negali į už subsidijos darbo vietoms steigti lėšas įsteigtą (pritaikytą) darbo vietą įdarbinti tuo metu remiamojo įdarbinimo priemonėse dalyvaujantį asmenį.

4. Teritorinė darbo birža, nustčiusi, kad darbdavys pažeidė šio straipsnio 2 dalies nuostatas, paramą nutraukia nuo šio pažeidimo nustatymo dienos. Kreiptis dėl paramos gavimo iš naujo darbdavys gali ne anksčiau kaip po 12 mėnesių nuo sprendimo dėl paramos nutraukimo priėmimo dienos.“

10 straipsnis. 32 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 32 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„32 straipsnis. Savarankiško užimtumo rėmimas

1. Savarankiško užimtumo rėmimas organizuojamas darbo ieškantiems asmenims, registruotiems teritorinėje darbo biržoje, siekiant paremti darbo vietų steigimą sau ar kitiems bedarbiams įdarbinti.

2. Savarankiško užimtumo rėmimas organizuojamas, kai asmenys darbo vietas steigia Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatyme apibrėžtose labai mažose įmonėse ar kai jie pradeda individualią veiklą pagal verslo liudijimą.

3. Subsidija darbo vietai steigti mokama, kai:

1) darbo vietą sau pirmą kartą steigia šio įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodyti asmenys, teritorinėje darbo biržoje registruoti kaip darbo ieškantys asmenys, ir šio įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 2 ir 15 punktuose nurodyti asmenys, teritorinėje darbo biržoje registruoti kaip bedarbiai;

2) darbo vietą sau pirmą kartą steigia asmuo, kurio atleidimo iš darbo pasekmės švelninti naudojamos Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondo lėšos;

3) buvęs bedarbis, pradėjęs savo verslą ne vėliau kaip per 30 mėnesių nuo paskutinės registracijos teritorinėje darbo biržoje nutraukimo dienos, pirmą kartą darbo vietą steigia teritorinės darbo biržos siūstam bedarbiui įdarbinti.

4. Šio straipsnio 3 dalies 1 ir 2 punktuose nurodytiems asmenims subsidija darbo vietai steigti mokama šio įstatymo 29 straipsnio 2 dalyje nurodytomis sąlygomis ir tvarka, netaikant reikalavimo apmokėti ne mažiau kaip 35 procentus darbo vietoms steigti (pritaikyti prie neįgaliųjų negalios) reikalingų lėšų, o šio straipsnio 3 dalies 3 punkte nurodytiems asmenims subsidija darbo vietai steigti mokama šio įstatymo 29 straipsnio 2 dalyje nurodytomis sąlygomis ir tvarka.

5. Subsidija individualiai veiklai pagal verslo liudijimą skiriama pajamų mokesčiui, mokamam įsigyjant verslo liudijimą, ir valstybinio socialinio draudimo įmokoms, privalomoms asmenims, kurie verčiasi individualia veikla pagal verslo liudijimą, iš dalies padengti. Subsidija individualiai veiklai pagal verslo liudijimą gali būti mokama, kai verslo liudijimas išduodamas bedarbiams, pirmą kartą pradedantiems individualią veiklą pagal verslo liudijimą arba individualią veiklą pagal verslo liudijimą baigusiems vykdyti ne anksčiau kaip prieš 12 mėnesių, ir kai verslo liudijimas išduodamas ne trumpesniam kaip vieno mėnesio laikotarpiui, o jeigu individuali veikla tęsiama, bendra jos trukmė – ne ilgesnė kaip 12 mėnesių. Subsidija individualiai veiklai pagal verslo liudijimą mokama kas mėnesį už praėjusį mėnesį. Pakartotinai subsidija individualiai veiklai pagal verslo liudijimą gali būti skiriama ne anksčiau kaip po 12 mėnesių nuo paskutinės paskirtos subsidijos mokėjimo dienos. Subsidijos individualiai veiklai pagal verslo liudijimą dydis nustatomas pagal pajamų mokesčio, mokamo įsigyjant verslo liudijimą, ir valstybinio socialinio draudimo įmokų, privalomų asmenims, kurie verčiasi individualia veikla pagal verslo liudijimą, dydžius, tačiau negali viršyti 0,25 Vyriausybės patvirtintos minimaliosios mėnesinės algos dydžio.

6. Teritorinės darbo biržos darbo ieškantiems asmenims, siekiantiems savarankiško užimtumo, teikia informaciją apie verslo pradžios sąlygas, plėtrą, darbuotojų priėmimą į darbą, veiklos pagal verslo liudijimus galimybes, organizuoja verslo pradmenų mokymą.

7. Subsidijos individualiai veiklai pagal verslo liudijimą mokėjimas nutraukiamas, kai asmuo, vykdomas individualią veiklą pagal verslo liudijimą, pradeda dirbti pagal darbo sutartį arba pradeda vykdyti kitą individualią veiklą, įgyja ūkininko statusą, tampa ūkininko partneriu ar žemės ūkio veiklos subjektu, pažeidžia komercinės ar ūkinės veiklos tvarką. Apie šių aplinkybių atsiradimą Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka asmuo privalo pranešti teritorinei darbo biržai.

8. Asmuo, gavęs subsidiją individualiai veiklai pagal verslo liudijimą, privalo grąžinti teritorinei darbo biržai jam suteiktą subsidijos dalį, išmokėtą už laikotarpį, už kurį jis susigražina pajamų mokesčio, mokamo įsigyjant verslo liudijimą, sumą arba kuriuo dirba pagal darbo sutartį ar vykdo kitą individualią veiklą, turi ūkininko statusą, yra ūkininko partneris ar žemės ūkio veiklos subjektas, bet apie šias aplinkybes nepraneša teritorinei darbo biržai, arba kuriuo vykdo ar vykdė veiklą, pažeisdamas komercinės ar ūkinės veiklos tvarką. Jeigu šioje dalyje nurodyta subsidijos suma per 3 mėnesius teritorinei darbo biržai negrąžinama, ji išieškoma įstatymų nustatyta tvarka.“

11 straipsnis. Įstatymo papildymas 34¹ straipsniu

Papildyti Įstatymą 34¹ straipsniu:

„34¹ straipsnis. Savanoriška praktika

1. Šio įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 15 punkte nurodyti asmenys turi teisę sudaryti savanoriškos praktikos sutartis. Savanoriškos praktikos sutartyje nurodoma:

1) sutarties šalys – šio įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 15 punkte nurodytas asmuo ir įmonė, įstaiga, organizacija ar kita organizacinė struktūra (toliau – įmonė), kurioje atliekama savanoriška praktika;

2) sutarties terminas, kuris negali būti ilgesnis kaip 2 mėnesiai nuo sutarties įsigaliojimo;

3) įmonės, kurioje atliekama savanoriška praktika, įsipareigojimas sudaryti sąlygas ir suteikti priemones savanoriškai praktikai atlikti bei užtikrinti savanorišką praktiką atliekančio asmens saugą ir sveikatą;

4) savanorišką praktiką atliekančio asmens funkcijos;

5) savanoriškos praktikos atlikimo vieta;

6) sąlygos, susijusios su asmens, kuris atlieka savanorišką praktiką, saugos ir sveikatos užtikrinimu atliekant savanorišką praktiką;

7) kitos sąlygos.

2. Jaunesni kaip 18 metų asmenys turi teisę sudaryti savanoriškos praktikos sutartį, jeigu tam neprieštaruoja vaiko atstovas pagal įstatymą.

3. Įmonė likus ne mažiau kaip 1 darbo dienai iki numatytos savanoriškos praktikos atlikimo pradžios teisės aktų nustatyta tvarka informuoja Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos administravimo įstaigą apie sudarytą savanoriškos praktikos sutartį.

4. Šio straipsnio nustatyta tvarka savanorišką praktiką atliekantys asmenys yra draudžiami sveikatos bei nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialiniu draudimu valstybės lėšomis Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

5. Asmuo tuo pačiu metu atlikti savanorišką praktiką gali ne daugiau kaip pagal vieną savanoriškos praktikos sutartį. Savanoriškos praktikos sutartis su ta pačia įmone gali būti sudaroma ne daugiau kaip vieną kartą.

6. Savanoriškos praktikos sutarčių skaičius įmonėje negali viršyti 10 procentų visų įmonės darbo vietų (pareigybių) skaičiaus. Savanoriškos praktikos sutartis negali būti sudaroma su juridiniais asmenimis, kurie per paskutinius 12 mėnesių nutraukė darbo sutartis su daugiau negu dešimtadaliu darbuotojų.

7. Savanorišką praktiką atliekančio asmens sudarytos savanoriškos praktikos sutarties terminas arba bendras savanoriškos praktikos sutarčių terminas negali būti ilgesnis kaip 2 mėnesiai per kalendorinius metus.

8. Asmuo gali sudaryti savanoriškos praktikos sutartį ne daugiau kaip 3 kartus, o bendras jo sudarytų savanoriškos praktikos sutarčių terminas negali būti ilgesnis kaip 6 mėnesiai.

9. Savanoriška praktika yra neatlygintina.

10. Savanoriškos praktikos atlikimo tvarką nustato Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.“

12 straipsnis. Įstatymo papildymas priedu

Papildyti Įstatymą priedu:

„Lietuvos Respublikos
užimtumo rėmimo įstatymo
priedas

ĮGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI

1. 2009 m. gegužės 25 d. Tarybos direktyva 2009/50/EB dėl trečiųjų šalių piliečių atvykimo ir apsigyvenimo sąlygų siekiant dirbti aukštos kvalifikacijos darbą (OL 2009 L 155, p.17).

2. 2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/98/EB dėl vienos prašymų išduoti vieną leidimą trečiųjų šalių piliečiams gyventi ir dirbti

valstybės narės teritorijoje pateikimo procedūros ir dėl valstybėje narėje teisėtai gyvenančių trečiųjų šalių darbuotojų bendrų teisių (OL 2011 L 343, p.1).

3. 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/36/ES dėl trečiųjų šalių piliečių atvykimo ir buvimo tikslu dirbti sezoniniais darbuotojais sąlygų (OL 2014 L 94, p. 375).“

13 straipsnis. Pasiūlymas Lietuvos Respublikos Vyriausybei

Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija iki 2014 m. rugpjūčio 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

14 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

1. Šis įstatymas, išskyrus 11, 13 ir 15 straipsnius, įsigalioja 2014 m. rugsėjo 1 d.
2. Šio įstatymo 11 ir 15 straipsniai įsigalioja 2015 m. sausio 1 d.

15 straipsnis. Įstatymo įgyvendinimo stebėseną ir rezultatų įvertinimas

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija atlieka šio įstatymo 11 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos užimtumo rėmimo įstatymo 34¹ straipsnio įgyvendinimo stebėseną ir nuo 2015 m. kasmet iki gruodžio 31 dienos pateikia Lietuvos Respublikos Vyriausybei Lietuvos Respublikos užimtumo rėmimo įstatymo 34¹ straipsnio įgyvendinimo stebėsenos ir pasiektų rezultatų vertinimo pažymą, kurioje nurodomos teigiamos ir neigiamos Lietuvos Respublikos užimtumo rėmimo įstatymo 34¹ straipsnio įgyvendinimo pasekmės bei pasiūlymai dėl Lietuvos Respublikos užimtumo rėmimo įstatymo ir kitų su jo įgyvendinimu susijusių įstatymų tobulinimo.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentė

Dalia Grybauskaitė